

Posamezna številka stane 2 krom.

Maročnina listu: Celo leto 35 din., pol leta 18 din., četrt leta 9 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 65 din. Inserati ali oznanila se računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišтво sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Telefon interurban štev. 113.

STRAŽA

NEODVISEN POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKO LJUDSTVO

49. številka

Maribor, dne 28. aprila 1922.

Letnik XIV.

Sadovi centralistične uprave.

Na vso moč se centralizira, beograjski porodičari spravljajo vse v svoje roke, kontrola njihovega početja je nemogoča in vladina odgovornost je fiktivna. Beograjska porodica, ki sestavlja vsakokratno vladu, si je prilastila patent na brezkončno in brezvestno izkoriščanje cele države. Da nismo že doživeli toliko škandalov in katastrof ter jih tako drago plačali, bi prav lahko prišli v skušnjavo, dvomiti o mogočnosti korupcije, ki se je razpasla.

Porodičari so se lepo razdelili in ustoličili na trgu in na vladi. Med seboj so v tesni zvezi in vse, kar se ukrene, odreja in narekuje, se stori z ozirom in ciljem skupnega profita.

Minister, ki je v zvezi s trgovcem papirja, odredi centralizacijo pisarniških potrebščin za vse urade v Beogradu in njegov kompanjon na čaršiji postane centralni liferant. Drugi ima okrog sebe živinske prekupce in mešetarje, zato se pa spravi nad živinsko vojno odškodnino, tretji kupuje, četrti prodaja in vsak ima že v naprej določene liferante in kupce, konkurzi in razpisi so samo pesek v oči in tako se vrši vzajemno izkoriščevanje brez konca in kraja.

Po celem svetu so raztepane raznovrstne nabavne, sprejemne, preizkuševalne, strokovnjaške in druge komisije, ki so edinstveno strokovnjaške v razpisanju državnega denarja, v pobiranju bogatih napitnin od strani raznih liferantov in vseh drugih, nezasišeno umazanih poslih. — Dan na dan odhajajo nove komisije, zdaj potujejo »belorukci«, zdaj »črnorukci«, zdaj nagrade željni in potrebni pristaši te, zdaj one vladne stranke. Vedno je kaka »državna potreba« in komisije potujejo druga za drugo ali pa tudi več na enkrat ena na to, druga na drugo stran, saj svet je velik, povsod se zasluži, povsod se veseljači, raja in razsiplje, sprememba je dobra, Jugoslavija je bogata in njeni davkoplačevalci so še tako potpežljivi!

Skupni porodičarski interes je naložil ministrom, da se čisto spomnijo na kako »državno potrebo«. Minister se spomni, da treba kupiti veliko množino municije. Belorukci in črnorukci gredo na Češko, se razgledajo, poveseljujejo, pobašejo razne postranske zaslužke, končno pa nakupijo, plačajo puškino patrono po dva dinarja, odpotujejo z »do viđenja«, saj imamo toliko potreb in toliko denarja. — minister pa pozabi, da se desetine in stotine milijonov druge municije kopičijo doma v največji nemarnosti prepuščene vsakemu slučaju.

Minister se čisto spomni, da za kako poskušajo ali »vezbo« zaustavi ves promet, ne spomni se pa in ne zra v tolikih letih odpeljati in spraviti dragocenega in nevarnega materiala na varna mesta.

Bitolska eksplozija in požar žarko osvetljuje vso mizernost in zanikarnost naše državne administracije. — Ministri in režimski listi, ki leta in leta govorijo o raznih zarotah na jugu, da opravičijo svoja raznovrstna nasilja, se nikdar niso spomnili na nesrečo, ki je sedaj izbruhnila, ter nesrečnemu mestu sedaj po štirih letih miru in osvoboditvi več škode in muke povzročila, kot poprej parletna bojna linija.

Primerov zločinske zanikarnosti imamo celo vrsto. Milijoni se potrosijo za razne prave in izmišljene potrebe, ko je pa kupljeno, se vse zanikerno nekam zmeče ali razmeče in končno se pozabi, zakaj se je kupilo. Tako so med vojno srbski ministri in liferanti nabavili za vojsko veliko množino fižola, nanj so pozabili, fižol je trohnel, postal nevziten, celo strupen, in še le drugo leto »osvoboditve« ga je rešilo, da je z vagoni vred zgorel v Zemunu. Ob preobratu so srbski vojni strokovnjaki kupili od Amerikancev velike kolone lahke vojnovežne živine, oslov in mul. Te črede so se tako dolgo potikale brez strehe in oskrbe po bitolskem polju, da je vse poginilo, kar se ni še ob pravem času pokradlo.

Ko je po raznih slučajih propadlo toliko vojnega materiala, ka so se polomili, razbili, pokradli in razvlekli vozovi, ki so poginila tovorna živala ali »Tragtier« — kakor pravijo Srbi, je zaukazal minister popis živine in vozil v svrhu evidence za slučaj mobilizacije. Zandarji in vojaki so po Vojvodini in Hrvatskem odvezemali ljudem popisano blago, tlačili v vagon ter tlačili v Beograd, kjer se je to prodalo. Ljudstvo se je temu nenavadnemu plenjenju uprlo, padale so batine, polnile so se ječe in režimski listi so pozivali grom in peklo proti »razdivjanemu in opornemu« ljudstvu.

Največ nesreč daruje naši srečni zemlji in državi vojno ministrstvo, zato pa beograjska porodica uživa ter se košati v militarizmu ter smatra vojsko za svoje glavno in univerzalno politično sredstvo, generale pa za vzvišene nad vsemi zakoni. Na sto in sto mladeničev je pomrlo, ti soči in tisoči bolehalo in propadalo in ko so vojnega ministra opozicijonci obtožili, so vladinovi razburjeno kričali: »Kaj mislite?! Minister in celo še general, pa obtožen?!«

K bitolski katastrofi je zapisal uvodničar »Slobodne Tribune« v št. 165: »Bitolska nesreča ni samo grozen dogodek. Ona je ob enem tudi strašen simbol. Ni samo naša uprava in državno gospodarenje povzročilo takih katastrof. Cela državna politika je taka. Dovolj je tudi političnih eksplozivov, ki postanejo lahko še nevarnejši za državo. Naši državotvorci kopičijo in zbirajo te eksplozive na vseh straneh, milosti nesrečnih slučajev prepuščajoč, da jih zaneti po mili volji, po norosti ali po zločinski nameri kak fanatik ali norec, izkoriščevalec ali zločinec. Kako dolgo še bo ta država prepuščena samovolji ljudi, ki se tako lahkomišno igrajo z eksplozivi?«

Nujno je potrebno, da se najdejo in strnejo vsi posteni, razsodni in kulturni ljudje v razmišljanju in delu po besedah, ki jih čitamo v nedeljski »Jugoslaviji«: »Skrajni čas je že, da začnemo z vso resnostjo in na ves glas povdarjati, da se naš narod ni boril za tako Jugoslavijo,

da naš narod tako »osvoboditve« in »ujedinitve« z vso odločnostjo odklanja, ker si ni želel priti z dežja pod kap«.

Polstoletja našega zadružništva.

Vlad. Pušenjak, nar. poslanec.

Letos poteče 50 let, odkar se vrši zadružno delo v slovenskem delu štajerske dežele. V tej kratki dobi se je vkljub težavnim razmeram, ki so vladale prvih dvajset let, zelo mnogo doseglo; ustanovilo se je zelo veliko število zadrug, ki v vsakem oziru odgovarjajo svojemu namenu, zadružna misel se je poglobila, vrste zadružnih delavcev se množe od leta do leta.

Dobe od leta 1872, ko se je ustanovila prva slovenska posojilnica v Ljutomeru, do leta 1895 imenujemo lahko dobo gospodarskega preporoda. V tej dobi so se ustanovljali gospodarski zavodi v posameznih okrajih, v trgih in mestih, kjer je sedež okrajnih sodišč, kot protitež proti nemškemu »sparkasam«. Velike so zasluge teh posojilnic za probudo slovenskega ljudstva, osobito za dosego gospodarske neodvisnosti.

Napredek zadružništva v drugih državah, sodelovanje najširših slojev ljudstva pri zadružnem delu drugod je povzročilo novo gibanje, katerega cilj ni bil popolnoma jasen, gibanje, ki je imelo znak negotovosti, znak hrepenenja po novih gospodarskih organizacijah na sebi. V tej dobi igrata glavno vlogo kot zadružna propagatorja dr. Krek in dr. Korošec. Občutilo se je, da velike posojilnice, mešanega ustroja, ki imajo prevelik okolišč, ne zadoščajo vsem potrebam kmetijskega ljudstva, da bi bilo potrebno ustvariti denarne zadruge z manjšim okoliščem, kojih poslovanje in ustroj odgovarja kmetiskim razmeram, da bi bilo pa tudi potrebno ustanovljati zadruge za skupen nakup in skupno prodajo. V dobi od leta 1895 naprej so se v Sloveniji začele ustanovljati kmetijske posojilnice Raiffeisenovke in kmetijske, oziroma konzumna društva. Med najbolj agilnimi delavci v tej dobi najdemo dr. Korošca. V listu »Slovenski Gospodar« navdušuje v nešteto člankih in noticah ljudstvo za zadružništvo, na mnogobrojnih shodih govori o narodno-gospodarskem, pravno-vzgojevalnem in socialnem pomenu zadružništva, udeležuje se vseh posvetovanj in sestankov, ki so sklicani v svrhu ustvaritve zadružne organizacije, sodeluje v pripravljalnih odborih itd. Posvetovanja so se gibala v dveh smereh; ali se naj osnuje na Spodnjem štajerskem kmetijske posojilnice — Raiffeisenovke, ali pa nakupovalne in prodajne zadruge, (kmet. oz. konzumna društva). Takrat v dobi politične slege Slovencev na Spod. štajerskem so bili vodilni politični krogi nasprotni ustanavljanju kmetijskih posojilnic in so pričeli z ustanavljanjem kmetijskih društev oz. konzumnih društev. Ustanovilo se je okrog 40 kmetijskih zadrug, izmed katerih obstoji danes le še 8 zadrug, dočim so druge morale likvidirati.

Jasno se je pokazalo, da treba za uspešno delovanje zadrug zadružnega duha in zadružnih delavcev. Da se izobrazijo zadružni delavci in da se pridobi ljudstvo za zadružno idejo, je treba z zadružnim delom pričeti pri temelju. Temelj vsake zadružne organizacije so posojilnice, Raiffeisenovke, katera poleg navedenih nalog preskrbe i denarna sredstva za nadaljno zadružno delo. Neuspeh na zadružnem polju v dobi po letu 1895, v dobi ustanavljanja kmetijskih in konzumnih društev niso krivi oni idealni zadružni delavci, ki so mnogo žrtvovali za prosep zadružništva, temveč — nezadružno stališče takratnih slovenskih voditeljev na Spod. štajerskem.

Preobrat v slovenski politiki na štajerskem in stremenje nemškega Verbanda v Gradcu, preplaviti Spodnje štajersko z zadrugami, kojih cilj je bil, Spod. štajersko spraviti v odvisnost od Gradca, je dal povod, za ustanovitev Raiffeisenovk na Spodnjem štajerskem, katerim so sledile strojne zadruge in po vojski nabavne in prodajne zadruge. Duša tega pokreta je bil dr. Korošec. Njegovi inicijativi je pripisovati ustanovitev pododbora Zadružne zveze v Mariboru, kateri je začel delovati 1. julija 1908. Par številk zadostuje, da se more označiti veliko delo, katero se je pod vodstvom dr. Korošca izvršilo na Spod. štajerskem. Pred ustanovitvijo pododbora v Mariboru je delovalo na Spod. štajerskem le 17 neznatnih zadrug, medtem ko obstoji danes okrog 190 zadrug, med temi veliko število zadrug, ki izkazujejo več milijonov kron hranilnih vlog in veliko število nabavnih zadrug, ki izkazujejo letni več milijonov blagovni promet. Posrečilo se je skoro popolnoma doseči načrtan cilj, da deluje v vsaki župniji posojilnica Raiffeisenovka, ki pospešuje varčevanje in podeljuje pod ugodnimi pogoji posojila kot obratni kredit, kakor tudi, da vrše v gospodarskih središčih skupen nakup kmetijskih potrebščin in skupno prodajo kmetijskih pridelkov, nabavne in prodajne zadruge, katere se kot regulatorji cen najuspešneje bore proti druginji. Kot dober poznavalec razmer na Spodnjem štajerskem je dr. Korošec pri vsaki priliki, v slučaju vsake nezdore zainteresiral zadružništvo, da je nudilo pomoč v sili, oziroma sodelovalo pri pomožnih akcijah. Dobro se zavedajoč, da bo zadružništvo le tedaj napredovalo, če bodo najširši sloji naroda prožeti zadružnega duha, je dr. Korošec polagal največjo važnost na pouk v zadružništvo. Nedelje za nedeljo so se vršila predavanja o najvažnejših zadružnih vprašanjih v posameznih župnijah, vršili so se enodnevni, dvodnevni in tedenski socialni, gospodarski in zadružni tečaji, na katerih se je največje razpravljalo o zadružnih vprašanjih, vršil se je več let pouk v bogoslovju o zadružni misli in knjigovodstvu, ki je trajal vsako leto celi drugi tečaj. Tečaji za člane nadzorstva so vzgojili lepo število mož in mladeničev, ki uspešno nadzorujejo poslovanje in knjigovodstvo zadrug. Da se ustvari tesnejša vez med posameznimi zadrugami in jim omogoči večkrat temeljit razgovor o perečih zadružnih in gospodarskih vprašanjih, se je celo Spodnje štajersko razdelilo v 12 zadružnih okrožij; v vsakem okrožju se je vsako leto in sicer vsako leto v drugem kraju priredil okrožni zadružni shod, h kateremu je

Poštnina v državi SHS pavšalirana.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru. Koroška cesta štev. 3. - Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprte reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban štev. 113.

morala vsaka zadruga poslati svoje funkcionarje. Organizacija je napredovala od leta do leta, število zadrug je rastlo, zadruge pa so tudi povečale od leta do leta svoj poslovni obseg in zboljšale svoje poslovanje. Prišle so tudi težave; zadruge, ki so v dobi ustanovitve konzumnih zadrug poslovale brez ozira na zadružna načela, kakor tudi nekatere zadruge, ki so bile članice drugih zvez, osobito graškega Verbanda, so prišle v obupen položaj. Velike izgube, oziroma dvomljive terjatve so tvorile veliko nevarnost, da zadruge, ako se jim ne pomaga, pridejo v konkurz in oškodujejo več sto članov. Iz ljubezni do kmetijskega ljudstva in v prepričanju, da polom jedne zadruge omaja zaupanje do zadružništva in težko oškoduje, če ne uprta past zdrave zadruge, je dr. Korošec vse storil, da je dosegel pomoč za težko bolne zadruge; s pomočjo in sicer med sebojno pomočjo Zadružne zveze in članic iste, brez posebne državne podpore se je rešilo lepo število zadrug, rešilo mnogo eksistenc, rešilo celo zadružništvo. Rešila akcija za te zadruge je velevažna radi tega, ker se je po izvršeni sanaciji vrnilo zaupanje do teh zadrug in štejejo vse, izvemši jedne, ki je likvidirala, med najboljše zadruge, katere izkazujejo zelo mnogo hranilnih vlog, oziroma prav velik blagovni promet in uživajo pri ljudstvu velik ugled. Vojna, kot prva in največja preizkušnja za naše mlado zadružništvo ni istega oslabil, temveč ojačala, ker je zadružništvo poslovalo po zdravih, solidnih zadružnih načelih in ni zapustilo načrtane poti. V težavnih časih svetovne vojne je dr. Korošec s paznim očesom notri vse gospodarsko življenje in opozarjal na vse, kar bi moglo škodovati zadružništvu.

Po smrti nepozabnega zadružnega voditelja dr. Kreka je bil dr. Korošec izvoljen za predsednika Zadružne zveze v Ljubljani, največje zadružne organizacije v Jugoslaviji. Zadružna zveza v Ljubljani je štela pred leti 682 zadrug kot članic, sedaj jih šteje vsled odpada članic na Koroškem in v Julijski Benečiji okrog 500; v letu 1920 izkazuje okrog 1 in pol milijarde kron prometa in nad 162 milijonov kron hranilnih vlog. Ta mogočna organizacija zahteva od predsednika mnogo dela, povzroča mu mnogo skrbi in truda. Poleg mnogobrojnih poslov, katere vrši dr. Korošec kot voditelj največje politične stranke v Sloveniji, kot predsednik parlamentarnega kluba, se žrtvuje mnogo časa za procvit zadružništva in skrbno čuva, da se duh sebičnosti, duh neusmiljenega izkoriščanja bližnjega, ne zanese v zadružništvo, temveč, da ostaneje zadruge najtrdnjša gospodarska opora vseh gospodarsko šibkih slojev; njegova želja je, da zadruge »ljudstvu služijo, a ne — zaslužijo«.

Po preobratu se je ustanovil Glavni Zadružni Savez v Beogradu kot vrhovna zadružna centrala v naši državi. Člani tega Saveza so vse Zadružne zveze v naši državi, katerih članice so kmetijske zadruge. Za predsednika te državne zadružne centralne je bil izvoljen dr. Korošec; ta izvolitev pomenja priznanje dela dr. Korošca na zadružnem polju od strani najodličnejših zadrugarjev v naši državi. Glavni Zadružni Savez v Beogradu čaka ogromno delo, ker je treba izjednatiti razne obstoječe zakone (zadružne, davčne, trgovske itd.), ker je treba urediti revizijo, ustanoviti denarno in blagovno centralo za vse zveze, upeljati enotno zadružno statistiko, ustanoviti zadružno šolo za revizorje itd. Glavni Zadružni Savez prireja vsako leto zadružne kongrese menjajoč v vseh glavnih mestih naših pokrajin. Gotovo je, da bo Savez pod umnim vodstvom dr. Korošca dobro rešil vse velike naloge, katere si je stavil.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Dne 24. t. m. se je izvolila na parlamentarni seji anketa, ki bo preiskovala afero Zečević. Pri volitvah v anketo so dobili demokrati 45, radikali 46, opozicija 48 glasov. Vsaka skupina je dobila v anketo po tri zastopnike. Od opozicije so člani te ankete: dr. Janko Šimrak (Jugoslavanski klub), Eibin Kristan (socialni demokrat) in zemljoradnik Jeremija Jeremič.

Muslimanska ministra, ki sta podala brzojavno demisijo, sta se sedaj odločila, da ostaneta v vladi, dokler se ne bo vršil zbor muslimanskih zaupnikov v Sarajevu, ki bo končno veljavno odločil njuno ministrsko usodo.

Minister socialne politike dr. Žerjav je demisijoniral in pride na njegovo mesto en drug demokrat.

Finančni odbor je dokončal razpravo o dvanaestih letih za maj in junij. Pri tej priliki je zahteval Jugoslavanski klub 726.144 dinarjev kredita za potrebne katoliške vere, ki sploh niso bile označene v dvanaestih letih. Finančni odbor je sprejel predlog Jugoslavanskega kluba.

Razdelitev države na oblasti je končana v tozadnevem ministrskem odboru, Srbija bo razdeljena na 11 upravnih oblasti, Hrvatska na 4, Vojvodina na 2, Crna gora na 2, Bosna na 4 in Slovenija na 2.

MADŽARSKA.

Madžarska vlada je pred tedni razpisala volitve v državni zbor. Volilna borba je dosegla vrhunec ljutosti. Čeprav se ni znan dan volitev, je vendar dosedaj že 19 strank prišlo kandidature. Preteklo nedeljo so se po vsej državi vršili neštествni politični shodi, na katerih je ljudstvo obsodilo madžarsko demokratično stranko. Ker je notranji minister prepovedal, da se zbirajo prostovoljni darovi za bivšo kraljevo rodbino, je proti temu v imenu privržencev bivšega kralja Karla vložil v Genovi oster ugovor grof A. Szecheny. Ker so na Madžarskem cene za živino poskočile za 100 odstotkov, je vlada prepovedala izvoz živine in mesa.

GENOVSKA KONFERENCA.

Konferenca se bo razšla baje že dne 1. maja. Sicer je itak že več ali manj dovršena — kažejo se obrisi novega evropskega in mednarodnega položaja. »Premaganci«

— osovraženi, zatirani in oblegani, so našli pot prave obnove, »zmagovalci« in »zavezniki« pa stojijo prazni in razdvojeni med seboj kot še nikdar poprej. V veliki zadregi je bila velika kakor tudi mala antanta in eni kakor drugi kličejo sedanji dogodki resen opomin za bodočnost. Kažajo se znaki, da bo tudi Amerika v najkrajšem času sklenila posebno trgovsko pogodbo z sovjetsko Rusijo in najbrž še tiho protijaponsko vojaško konvencijo. Amerika dobro ve, da brez Rusije ne more trgovati v Aziji in ker igra japonski imperijalizem isto vlogo v Aziji, kot francoski v Evropi, je naravno, da se Amerika veže z Rusijo v varstvo miru in gospodarskega razvoja. — Sovjetska vlada bo za nemško posredovala pri sklepanju trgovskih pogodb s kavkaskimi republikami in če nočejo Italijani in Angleži, da bo Nemčija v Rusiji in še dalje na iztoku edina trgovska firma, bodo morali prav hitro usmeriti pot dobrih odnosov z Rusijo. Edina Francija se je zaletela in ostala bo osamljena v protiruski politiki s kakim žalostnim privetkom iz male antante. — Gospodarska komisija se je ta dni mnogo bavila z mednarodno trgovino ter določila, da se morajo omejitve čim bolj odstraniti. — Lloyd George še vedno skuša uveljaviti in udeležiti svoj predlog o medsebojni obveznosti vseh zastopanih držav v najmanj 10-letnem premirju. Proti — odkrit in prikrito — je seveda Francija s svojimi vazali in pa Japonska.

Vatikan in sovjetska Rusija.

Genova je privedla tudi do sporazuma med Vatikanom in sovjetsko Rusijo. Do sporazuma je privedla hvaležnost sovjetskih zastopnikov do Sv. stolice, ki se je nesebično in uspešno zavzela za stradajoče ruske pokrajine. — Sporazum se tiče neomejene svobode vatikanskih misij v Rusiji in pa ruskega zastopništva pri Vatikanu. Vatikanske delegacije se hočejo v Rusiji udeležiti na verskem in socialnem polju. Ruski zastopnik v Rimu Borovski je baje zahteval, da v teh misijah ne sme biti noben Francoz, noben Anglež in tudi noben Jugoslovian. Borovski že ve, zakaj in Vatikanu, ki ne zasleduje političnih ciljev, bo to tudi razumljivo.

Japonski imperijalizem.

Pogajanja med sovjetsko republiko Daljnega vzhoda in Japonsko so prekinjena, ker se Japonci nočejo držati termina za umik svojih čet iz Sibirije. Japonski delegat se je izjavil, da čete ostanejo, če tudi ne mislijo več prodirati naprej.

Beleške.

Notranjega posojila baje ne bo, ker se bo po zaslugi ministra Kumanudija vsula prava dolarska toča ali da še bolje rečemo — mana. Vlade, ki bi se hotele na vsak način obdržati na površju, napravijo večkrat kakšen »trik«, ter natrosijo svetu peska v oči. Tokrat imamo dolarsko mano in podrobnosti se skrbno prikrivajo, samo Kumanudij žvižga v imenu vlade: »Ich bin die Dollarprinzessin« z zadovoljno mimiko operetne subre. — Koliko nas bo ta vladna predstava stala, se sedaj še ne da reči, sicer je pa že itak na vseh krajih založeno, zastavljeno in prodano narodno premoženje. Od posojila se dobi samo del v goto vino, drugo pa v raznovrstnem blagu. Bo zopet kak zastupljen fiziol, stara municija, ki gre pri nas prej ali slej v — zrak itd. Pa nič ne de. Vlada je zadovoljna, da lahko predstavlja to posojilo kot nekaj zelo ugodnega in nekako priznanje svoje sposobnosti.

Radikali in naši fašisti. Radikalni minister pravde — znani dr. Laza Markovič — je prisostvoval dne 17. t. m. konferenci radikalne »stranke« in Dubrovniku. Kakor javlja sarajevska »Srpska Riječ«, je došla na to konferenco po večini vsa jugoslovanska nacionalistična omladina. »Srpska Riječ« sicer pravi, da je dr. Markovič opomnil omladino, na se varuje nelegitimnih in nedovoljenih nastopov, zelo zanimiv je pa že ves ta sestanek. Dr. Markovič je eden od najvernejših trabantov Nikole Pašića, ki s svojim vetom in ultimatom briše vsako sled jugoslovanstva iz državne ustave. Pa tudi sam dr. Markovič je stalen in zagrižen protivnik jugoslovanske misli. In mladina, ki bi hotela biti čuva najčistejšega integralnega jugoslovanstva, pride in se pokloni enemu od malih predstavnikov velikosrbskih ambicij, ki je slučajno minister. (»Slob. Tribuna« št. 167.)

Bitoljsko nesrečo režimovci skrbno prikrivajo ter jo hočejo pred javnostjo zamotati v gosto meglo. Neka vojaška vest je celo trdila, da ni človeških žrtev ne med civilisti in ne med vojniki in da so se samo dve stari ženički tako prestrašili, da sta kmalu na to umrli. Druge vesti zopet pravijo, da je v Bitolju 1800 mrtvih, 50.000 ljudi pa brez strehe. — Javnosti se prikriva resnica, na vsa vprašanja se izgovarjajo, da še ni vse preiskano, da že kopajo, gasijo itd. Mesto resnice pripovedujejo javnosti široko — ustno o sožalju francoskega generala našemu generalu in kralju —

Veliki »sanitetni svet«, ki zboruje te dni v Beogradu, bo sedaj poiskoval rešit, kar se na zdravstvenem polju še sploh rešiti da. V Sloveniji in na Hrvaškem zapirajo bolnice, ukinjajo medicinske fakultete, v Beogradu pa o tvari pravi minister dr. Laza Markovič v zastopstvu g. ministra za »narodno zdravje« veliko (!) obetajočo konferenco, ki bo prizadejala državi velike stroške, koristila pa gotovo ne bo prav nič. Tako je pri nas, kjer urejujejo splošno-sanitarne zadeve z dragocenimi komisijami in konferencami. Počila je gora, rodila pa se je — miška...

Wranglovci in naša vlada. Ves režim je Wranglocem na uslugo. Zlasti je pa karakteristično, kako so se vrgli ti Wranglovci s pomočjo naše vlade proti vsem Rusom, ki so toliko svobodoljubni, da niso pristopni generalskim — vojnim pustolovščinam. V beograjskih »Novostih« je začel prinašati ruski novinar Kuzjegov članke pod naslovom »Smeli in drzni«, v katerih je ostro kritiziral bele generale, zlasti Kornilova, ter tudi carja dobro orisal. Wranglovci so mu zagrozili, da izgubi službo in podpora, da bo celo ubit, če ne neha tako pisati. Novinar se je zbal te grožnje, uničil vse rokopise, pa bilo je že prepozno, izgubil je službo in podpora. Tako so naši oblastniki v službi temnih carističnih zarotnikov.

Primer beograjskega narodnega jezika. V »Službenih Novinah« države SHS, ki izhajajo v cirilici se razpisuje: »Upravi državne štamparije potrebna je nižje označena štamparska i litografska boja i firnjaz: 600 kgr verk farbe, 250 gk aksidenc boje, 10 kg normal boje, 100 kg crne farbe za »Eureka« masinu, 50 kg autofederfarbe za masinu, 5 kg umdrufarbo, 1 kg gravurfarbo, 30 kg kremservajs, 10 kg miloriblaui, 5 kg geraniumlak, 50 kg firnjaza

itd. Pozivajo se svi ponudjaci, da svoje ponudbe zajedno sa musterima podnesu Upravi Dr zavne Stmpare.« — Spremenljiva je beograjska mentaliteta, od Francozov ima parfem, lak in klak, raznovrstne načine orgij in razkošja, razne »bolestiti«, od Nemcev si je pa izposodila celo vrsto besed od »Vinervešeraja« pa do nobel »Šnajder skog herihteraja« in umazanega »cubringera« v zakotni ulici.

Dnevne novice.

Poslanci Jugoslovanskega kluba so zopet v Beogradu. Vse razne pritožbe in prošnje se naj pošiljajo naravnost na klub v Beograd. Krajevne organizacije se naj obrnejo radi shodov na tajništvo SLS v Mariboru in Celju. Po sklepu kluba je namreč določenih vsako nedeljo nekaj poslancev za shode. Shodi se morajo tako porazdeliti, da pridejo na vrsto vsi okraji.

V Laškem se vrši v nedeljo, dne 30. t. m. dopolndne zborovanje SLS. O političnem in gospodarskem položaju govori poslanec g. dr. Anton Korošec. Somišljeniki, pridite polnoštevilno!

Imenovanja vojaških duhovnikov. Zadnji vojni list prinaša imenovanja 6 vojaških duhovnikov. Imenovanih je pet katoliških duhovnikov iz Srbije in Hrvatske in en Slovenec, g. Lendovšek Bogdan iz lavantinske škofije.

O divjaštvu molčijo demokrati listi. V »Straži« smo že poročali, kako je ustrelil stražnik v Slov. Bistrici vojaka Slovenca, ki mu je pobegnil pri eskorti. Poročilo o smrti tega vojaka so prinesli samo naši listi, demokrati molče o slučaju kot grob. Ako se stepejo kje fantje ob priliki žeganja, JDS časopisje opiše te slučaje za las natančno ter jih skuša zvaliti na račun klerikalne hujskarije, ako se pa zgodi, kar lahko beležimo po večkrat na teden, da kak o-rožnik ali narednik iz Pribičevićeve policijske šole ustrelj kako človeško žrtev, potem ne čitamo v vladnih listih niti črke obsodbe divjaštva. Ako vlada sama ne skrbi, da bi se kaznovali njeni uslužbenci radi zlorabe oblasti, ako vladni listi nimajo niti najmanjše obsodbe za najgorostasnejša divjaštva od strani javnih organov, ali se mar smemo čuditi, da pri nas napreduje mesto kulture in človekoljubja — divjaštvo. Zloraba sile in divjaštvo se danes obsojata ter kaznujeta samo le na najnižjih slojih.

Razglas mariborskega ženskega društva: »Kakor v vseh ostalih krajih naše drage domovine, sklenili smo tudi v Mariboru, da postavimo spomenik dnevu poroke našega vladarja, Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I. z Njeno Kraljevsko Visokostjo rumunsko kraljico Marijo. Kakor so časi, v katerih živimo, resni in težki, naj bo tudi ta spomenik rešen, odgovarjajoč perečemu vprašanju našega okraja. Sklenili smo, postaviti v Mariboru veliko otroško bolnico, ki bi naj varovala pogube to, kar ima naše kraljestvo najdragocenejšega, naš mladi jugoslovanski naraščaj. Čelo bolnice bo dičilo ime naše prve jugoslovanske kraljice Marije. Potreba otroške bolnice v Mariboru je velika. Naša bolnica nima posebnega otroškega oddelka, ker je bilo pred preobratom iz zdravstvenih ozirov težišče za naše kraje Gradec, za Prekmurje Budimpešta, za Koroško Celovec. Treba je ustanoviti novo središče in sicer tako, ki bo z ozirom na razdaljo vsem prizadetim enako dosegljivo. Po naravni legi nagibljejo se ti kraji proti Mariboru, a naše mesto jim v tem oziru ne more nuditi nobene pomoči. Ker pa nam država v teh gospodarsko tako težkih časih ne more na pomoč, treba, da sežemo po samo-pomoči. S tem bomo najprej dokazali državi in vladarju, da pravilno pojmuemo dobro, v kateri živimo in da smo je vredni. Voja z vsemi svojimi grozami in zlasti s pomanjkljivo prehrano je rusila že v kali zdravje naše dece in polagala v nežni otroški organizem začetke težkih organskih bolezni. Potom izvelček matrike župnijskih uradov je dokazano, da znaša le v jugoslovanskem ozemlju nekdanje Spodnje Štajerske umrljivost otrok do 1. leta 60 odstotkov med 1. in 4. letom 26 odst., in med 4. in 10. letom 65 odstotkov. V Mariboru sameme znaša letna umrljivost 42 odstotkov. Iz Koroške in Prekmurja nimamo točnih podatkov a že omenjene številke govorijo dovolj jasno. Zato se je v Mariboru ustanovil odbor, ki si je stavil za nalogo, da povzdigne otroško bolnico v Mariboru. Ker pa je to vprašanje tako blizu ženskemu srcu in programu naše organizacije, je sklenilo naše društvo, da posveti s trajnim delom svoje sile tej misli tako dolgo, dokler ne bo stala v Mariboru otroška bolnica. Roko v roki hočemo delati z društvom za zgradbo otroško bolnice v Mariboru v človekoljubnem cilju. Zato se obračamo z našo prošnjo do vseh tistih, ki so prizadeti in tudi tistih, ki niso prizadeti, da nam pomagajo. Pred vsem prosimo vse organizacije, brez razlike strank in slojev, da se nam pridružijo. Obračamo se na občino, da v svojem interesu podprejo naše delo, nadalje na častito duhovščino in učiteljstvo. Posebej se še obračamo na premožnejše sloje, na industrijska podjetja, banke, posojilnice in različne zadrage. Pomagajte vsi, vsak po svoji moči. Darove bomo objavili potom časopisov. Imena darovalcev in seznam darov bodo izročena Njenemu Veličanstvu kraljici Marii. Darove pošiljajte na »Sklad otroške bolnice«, Posojilnica v Mariboru, nabiralna pola pa »Marib. ženskemu društvu.«

Kraljev dvor v Beogradu bo dovršen dne 1. majnika, in dostopen javnosti. Kdor si bo hotel ogledati krasote dvora, bo moral plačati vstopnico za 10 dinarjev. Vstopnina se bo porabila za zgradbo spomenika nepoznanemu junaku.

Naš kralj Aleksander se mudi sedaj pri svoji nevesti v Bukarešti. Iz Bukarešte odpotuje naravnost v Pariz, kjer bo nakupil svatbene darove.

»Hrana bi se mogla poboljšati samo ako bi se povečala suma novaca, koja je odredjena za dnevno sledovanje.« (Hrana bi se zboljšala samo v tem slučaju, če bi se zvišala svota denarja, določenega za dnevne potrebe.) — Tako je odgovoril vojni minister Miloš Vasić na vprašanje poslanca Vladimira Pušenjaka, ki se je pritožil nad krajno slabim ravnanjem z našimi vojniki v garnizijah Mitrovića, Valjevo, Zaječar in Djakovica. Poslanec Pušenjak, ki je član finančnega odbora, ve gotovo prav dobro, koliko je določeno v budžetnih dvanajstih za enega vojaka, saj je v upitu točno povdaril, da so v budžetu predvidene dovoljne svote. Minister Vasić pa piše, kakor bi mu bilo vse to »španska vas«, da ni odvisno od vojaške uprave, ako vojaški stradajo, marveč od — zakona o budžetnih dvanajstih. Celi odgovor g. ministra je sestavljen tako površno, da ne najdemo dovolj besed, s katerimi bi zamogli to početje ožigosati. Takih odgovorov je bilo že več kot preveč, na bolje pa se nikdar ni obrnilo.

Nevarno obolela. Iz Št. Lovrenca na Pohorju poročajo: Nevarno je obolela priletna gospa vdova pokojnega slovenskega rodoljuba, mariborskega odvetnika dr. Jerneja Glančnik, posestnica Marija Glančnik na Rdečem bregu.

Novice s Ptujске gore. Nepošteni gorski zlikovci so hoteli sebe in svoje sobandite oskrbeti s pijačo, z vinom in žganjem. V to svrhu so napravili sledeče vlope: vdrli so v klet našega župana Rodovška in mu odnesli več steklenic žganja in precej vina; potem so vlomili v Žunkovičevo in Finžgarjevo klet. Iz poslednje so odnesli baje pol polovnjaka vina. Tičke vlomilce je žandarmerija že izsledila, in upamo, da dobijo pri sodnji svoje zaslužen plačilo. Za take tičke je dobro malo ričeta. — Na veliko soboto pa bi bila skoro pogorela naša staroslavna cerkev. Pri potrkovanju so nepredvidni dečki devali goreče svalčice na trhel tram, ki se je po njih odhodu vnel in začel goreti. Vsled požara je stolpna ura popolnoma pokvarjena. Škoda je velika. Ogenj so še pravočasno opazili in ga udušili, sicer bi bila naša staroslavna cerkev zgorela. Kadilci-potrkači pa zaslužijo vsak 25 z leskovko na gotov del telea. Takšno je javno mnenje pri nas. Tudi za naše vlomilce bi bilo na mestu kaj takega.

Z metlo po pijancih. Poročilo iz Marenberga. Vsled ponončnih izgedov tukajšnjih velmož ob praznikih je dobil občinski birič od zgoraj strog ukaz, naj pod osebno odgovornostjo brez ozira na nemške junake, brez ozira na slovenske narodnjake izpraznuje krčme, gostilne in hotele, vsak večer, zlasti ob sobotah in nedeljah, najpozneje ob 21. uri (to je ob 9. uri zvečer). Tako je prav! Sicer je sam Nemec, a prav odločen mož. Le z metlo po pijancih!

Nagrobni spomenik 30erim tukajšnjim žrtvam svetovne vojne v Breznu ob Dravi so odgrnili na veliko soboto po Gospodovem vstajenju v znamenje našega vstajenja in svidenja z rajnimi vojniki: sinovi, brati, ženin, možmi in očet. Plošča nad 2 metra velika je iz repentaborskega marmora. Okusno je izdelana od g. Josipa Pavaleca pri kamnoseku, rajnem g. Karolu Kocijančiču, ki se je slavnosti v najboljšem razpoloženju udeležil osebno. Plaketa, sv. Mihael z mečem, tehtnico in kačo, je delo g. Karola Tratnika. Navdušeno je nagovoril ob tej priliki mnogoštevilno ljudstvo, na čelu g. župan, profesor dr. Anton Medved. Moški pevski zbor podveljčki, vodja g. postajenačelnik Zapečnik, je zapel: »U boj«, »Blagor mu«, »Bože pravde«, cerkveni zbor pa »Nad zvezdami.« Domači župnik je, prevzemši spomenik v cerkveno last in varstvo, pozval ljudstvo k dejanski ljubezni do osirotelih staršev, vdov in otrok onih, ki jih ni več domov iz vojske, mladino pa k zvestobi, srčnosti in ljubezni do osvobodjene narodne domovine. »Lepa naša domovina in »Naprej zastava Slave« ste zaključili pomenljivo, prirčno slavnost. Bilo rajnim v čast in priznanje, živim v tolažbo in spomin.

Smrt ruskega polkovnika. Iz Remšnika pišejo: Bivši ruski polkovnik g. Vasilij Kozljovski je obiskal svojega sina, stražnika pri Sv. Pankraciju. Tu ga je obletela smrtno srčna kap. Na Jurjevo nedeljo popoldne je bil veličasten pogreb. Ruski brat počiva ravno pred stolpom ob cerkvenem zidu v priprosti rakvi. Odprto so jo prinesli nad grodaleč. Obrede je izvršil častitljiv starček, ruski duhovnik iz Ukrajine, zdaj begunec v Strnišču. V nagovoru je označil kot sedajno zahtevo krščanstva, da so složni v ljubezni in edini v veri vsi, ki se verujejo v Krista. Ta edin je in bo rešil narode in istim vrnil blagoslov nebes. Kapetan iz Marenberga je narod pozival k slovanski zavednosti, zvestobi in ljubezni, pa tudi k marljivi delavnosti v prid boljše prihodnosti. Šolski vodja g. Maks Pivec je v imenu Slovencev sprejel truplo bratskega trpina v ljubeče varstvo domače slovanske zemljice. Ruski duhovnik je na to obiskal župnišče, da pozdravi ravno ob cerkvenem shodu zbrane katoliške mašnike, potem šolo, da obišče svoje rojake, — častnike in vojake ruske, iz Marenberga in Kaple. Gospod je dokazal v pogovorih nenavadno plemenite nazore pa visoko izobraženost.

O municiji, ki je v Bitolju šla v zrak ter mesto razdejala, se polagoma to in ono dozna in če vlada razne okolnosti še toliko prikriva. S komiti ni šlo, sedaj pravijo, da se je samo vžgalo. Po poročilu vojnih krogov je bila ta municija vojni plen solunske fronte, drugi krogi pa pravijo, da se je vse to, kar je bilo toliko časa prepuščeno milosti slučajja, za drag denar od Francozov nakupilo. Gg. Francozi so imeli velike zaloge stare municije in zastarelih eksplozivov in naši generali so bili srečni, da jim lahko storijo uslugo ter vse to pokupijo. »Novi list« v Beogradu celo pravi, da je bilo vse to namenjeno za — Poljsko.

Municija iz Amerike. Kakor ve povedati beograjski »Novi list« št. 13, je vojno ministrstvo stopilo v zvezo z nekim ameriškim društvom radi liferacije 200 vagonov municije in eksplozivov. Koliko resnice bo na te j vesti, ne moremo reči, znano pa je, da naša uprava dan na dan nudi nova presenečenja neomejenih in brezkrainih mogočnosti.

Muslimani iz južne Srbije so tudi pred kratkim zborovali v Skoplju. Organizirani so v takozvanem »Džemijetu«, ker vlada na vsak način in z vsemi sredstvi preprečuje — združenje z bosanskimi in sandžaskimi muslimani. V »Džemijetu« je tudi nekaj poslancev, ki pripadajo radikalnemu klubu, in nekateri radikalni listi so pisali povodom tega zborovanja, da so južno-srbski muslimani silno zadovoljni z radikalno stranko. »Politika« pa »razkriva« neke tajne seje, kjer se je pozdravljala opozicijska muslimanska politika v Bosni pod vodstvom dr. Spahe in kjer naj bi se celo pripravljala neka spomenica o trpljenju muslimanov na genovsko konferenco. Iz tega se vidi, kako ekstremni so režimski listi v svojih lažeh. Eden odkriva največje zadovoljstvo, drugi pa največje zarote in vse to naj bi delovalo v korist režima.

Musliman in narodni poslanec dr. Hrasnica je odstopil kot drugi podpredsednik narodne skupščine.

Ločitve zakona in »Veliki Duhovni Sud.« Minister ver se je obrnil na finančni odbor z nujno zahtevo kredita za zasedanje velikega duhovniškega sodišča, ki se že leto dni ni sestalo ter ima nad 6500 slučajev ločitve zakona in raznih zakonskih sporov v zaostanku. Popi nočejo soditi, ker ne dobijo dijet, mnogi verniki se pa v spekulacijah z ženitvijo ne dajo ovirati ter prestopajo v turško vero. »Balkan« se strašno zgraža, češ, da ne turči dobre Srbijance turški hodža, temveč lastni pop, ki noče razsoditi zakonskih sporov, in pa finančni minister, ki zadržuje kredite.

Razprava proti italijanskemu častniku v Kotoru. V kotorskem preiskovalnem zaporu je že dalje čase bivši italijanski oficir Mateo Nica, katerega so zaprli radi osumljenja špijonaže. Preiskava je končana in sedaj pride do

razprave. Nica je obtožen, da je špijoniiral o stanju naše vojske na korist Italije. Kot prica je pozvan tudi en general.

V Savo je skočil 15. t. m. v Brodu bivši kapetan Gjurič.

Toča je napravila v vinogradih splitske okolice veliko škodo. Skoda je tem večja, ker so bili vinogradni nasadi ravno v cvetju.

Nepričakovana dedščina. Te dni je prejel mizar Fr. Milošević iz Splita vest, da mu je umrl v Ameriki stric, ki mu zapušta kot dedščino 40.000 dolarjev — v našem denarju 3 milijone dinarjev. Milošević odpotuje te dni v Ameriko, da prevzame dedščino.

Stražnik ubil vlomilca. V noči od Velike noči na ponedeljek je zalotil varažinski redar vlomilca, ki je nameral ravno kar v gostilno »Janje«. Ko je zlikovec opazil redarja, se je spustil v beg, a redar ga je dohitel, na kar se je začela med obema ljuta borba. Vlomilec je hotel na vsak način iztrgati redarju puško. Stražnik je priskočil na pomoč še nek drug človek, a oba nista bila kos lopovu, ki se je obema iztrgal iz rok in začel zopet bežati. Redar je za njim ustrelil, ga pogodil s prvim strelom v tilnik tako, da je obležal pri prči mrtve. Mrtvega so preiskali a niso našli pri njem nikakih dokumentov, niti njegove identitete ne morejo dognati. Stražar pa je zabil v borbi take poškodbe, da se sedaj leči v bolnici.

Straža ustrelila dijaka. Dijak Mate Siminiati, član nacionalne in radikalne omladine v Dubrovniku, je prišel pred knežji dvorec, pred katerim straži posebna straža. Med vojakom in dijakom je prišlo do prepira. Med prekanjem pomeri vojak s puško po dijaku in ga ustrelil. Vojak se piše Meho Kapura in je doma s Foče. Dogodljaj je izzval v mestu od strani prebivalstva upravičeno veliko ogorčenje.

Amerikanski propagator miru v Beogradu. Iz Sofije je dospel v Beograd Amerikanec Freed Smith, ki bo konferiral z merodajnimi krogi radi širjenja miru in razorožitve. (No, v Beogradu bo pa veliko opravil! Op. ur.) Pacifistični propagator je član internacijonalnega združenja za širjenje svetovnega prijateljstva.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 216, francoski frank stane 22—24 naših kron. Za sto avstrijskih kron je plačati 3.36—3.48, za 100 čehoslovaških kron 480, za 100 nemških mark 94—100, za 100 laških lir 1200 jugoslovaških kron. V Curihi znaša vrednost naše krome 2.07 centima (1 centim — 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krome poskočila za 41 točk.

Iz Maribora.

Proslava 1. majnika. Mariborske krščansko-socijalne organizacije prirede v ponedeljek, dne 1. majnika, ob 8. uri zvečer v dvorani Jugoslovanske strokovne zveze (Splavarska ulica) svoje skupno zborovanje. O delavskem vprašanju ter o političnem položaju govori poslanec g. dr. A. Korošec. Člani vseh naših organizacij in prijatelji delavstva so iskreno vabljeni.

Mariborski krožek »Orlic« uprizori v nedeljo, dne 30. aprila, ob pol 8. uri zvečer, v dvorani JSZ (Splavarska ulica) štiridesko gledališko predstavo »Svojeglavna Minika«. Med odmore svira orlovski orkester. Prijatelji mladine, vaujnil!

Ustanovitev izobraževalnega društva za občino Lajtersberg. V nedeljo, dne 30. aprila, ob 4. uri popoldne se ustanovi izobraževalno društvo za občino Lajtersberg v prostorih g. Sarneca št. 327. Spored: Pozdravni nagovor, predavanje o važnosti izobrazbe, čitanje društvenih pravil, vpisovanje članov, volitev društvenega odbora, slučajnosti. Vsi velespoštovani občani širne občine Lajtersberg se uljudno vabijo! Pokažite, da se zavedate važnosti časa, da urvedate, da je edino le v izobrazbi prava pot do boljših časov! Torej na svidenje!

Glasbena Matica v Mariboru objavlja, da lansko leto ni izdajala izkaznic za članarine in darila, ki so jih nabirali in potem poštnege urada oddajali gg. pismonošec, in sicer radi tega ne, ker so bila na nabiralnih polah napisana imena darovalcev do malega nečitljiva in naslovi pomanjkljivi. Da pridejo č. člani in darovalci v posest izkaznic, je vročila letos Glasbena Matica potom poštnege urada gg. pismonošem izkaznice, katere dobi vsak darovalec, oziroma član že pri izročitvi darila, oziroma članarine. Slavno občinstvo se naproša, da mnogobrojno prispeva za ta prvovrstni in prepotrebni kulturni zavod, ker bi isti brez izdatne pomoči moral svoje delovanje radi pomankanja potrebnih sredstev opustiti.

Gladiatorji.

Druga knjiga. — Anteros.

(94. nadaljevanje.)

»Kaj to briga mene —?« je ponavljal Eska z grmečim glasom, in pograbil Eleazarja s svojo železno pestjo. »Kaj to briga mene, tebe, nas vse —? Povedal ti bom, starec! Mi tukaj beseidimo, njo pa tirajo v ujetništvo, tisočkrat hujske ko smrt! — Čul sem o tej nakani, čul na svoji lastna ušesa, ko sem ležal priklenjen kakor pes na trdem kamenju. Hudobni tribun jo hoče ugrabiti nocoj, in četudi ga je že zadela pravična kazen, so jo gotovo že dobili v svoje roke zlikovci, ki vsrjo njegovo podlo povelje. Njo —, čisto — ljubljeno — lepo Mariamno, Mariamno!«

Zakril si je obraz z rokami in vse njegovo telo se je treslo od blazne bolesti.

In topot je skočil tudi Kalha na noge in pogledal krog sebe, kot da bi iskal orožje. Njegova prva misel je bila, upreti se nasilju če treba tudi z orožjem v roki.

Toda Eleazar je bil vojak in preteča nevarnost je zdramila vso njegovo hladnokrvnost in premišljenost.

Naježil je obrvi in nagubal čelo in iz oči so mu žareli bliski, ki niso nič dobre pomenili za nasprotnika, če bi se mu nudila prilika, udariti nanj.

Pa njegov glas je bil rahel in razločen, ko je z ostrimi, kratkimi vprašanji poizvedoval za tribunovimi naklepi, ki bi mu naj ugrabili njegovo hčerko.

Nato je nekaj časa premišljeval.

»In ljudje, ki bi jo naj ugrabili«, je grozeče vprašal, »skali so? Rad bi jih poznal, če bi jih ugnel kje srečati.«

Njegovi beli zobje so se bliščali kakor zobje divje zve-

Gozdarsko društvo v Mariboru ima svoj občni zbor 4. maja t. l. ob polenajsti uri predpoldne v Narodnem domu, na katerem se to društvo likvidira ter ustanovi »Jugoslovansko šumarsko udruženje«, podružnica za Slovenijo v Ljubljani. Udeležniki napravijo naslednjega dne izlet v mariborsko okolico, da si ogledajo gozdove na Pohorju in še tudi nekatera lesnoindustrijska podjetja.

Olepševalno društvo za Maribor bo nastavilo v našem mestnem parku posebnega stražarja, ki bo izročal javni straži vsako osebo, katera bi na katerikoli način poškodovala nasade, ograje, klopi itd. v mestnem parku. Občinstvo se opozarja na svarilne napise v mestnem parku ter na posledice, ki bi nastale vsled kakoršnekolisbodi poškodbe v mestnem parku.

Organizacija vojnih invalidov v Mariboru priredi v kratkem veliko ljudsko tombolo, vsled česar prosi dobra srca, da ji naklonijo obilo dobitkov in prispevkov. Ista organizacija je izplačala revni vdovi Stor, ki je izgubila s svojim, v vojni padlim sinom vsako pomoč, znesek 300 kron kot podporo.

Kaj je to »univerza«? V zadnjih letih se je priteplo v slovenščino, katera je bila pred vojno priznana kot ena najčistejših jezikov, popolnoma po nepotrebnem mnogo tujih izrazov. Nek »hotelijer« išče »portirja«, namesto »vratarja«, stavbenik prodaja »šaluzije« mesto »polke«, trgovec prodava prvovrstne »produkte« mesto »izdelke«, zasebnik išče stavbeno »parcelo« mesto »zemljišča« za stavbo, uradnik išče »meblovano« sobo mesto »opremljeno« sobo ali sobo »s pohištvom« itd. Vidi se iz vsega, da »jugoslovanski« jezik res »napreduje« ter da bomo kmalu že tudi imeli »melšpajze, esceuge, štofe sa cugetherom, orde-ne, range, šlafroke« itd. Nerazumljivo je tudi, zakaj pišejo danes skoro vsi časopisi »univerza« mesto »vseučilišče.« »Univerza« pa ni »vseučilišče«, kajti to je množilnik »d »universum«, ne pa od »universitas« in »universum« je vseskozi kaj drugega kot »universitas« v današnjem pomenu. Če rabimo torej tujko, rabimo vsaj jezikovno pravilno obliko »univerzita«, če je že danes slovenska beseda — »vseučilišče« komu zoprna.

Davorin Žunkovič:

Pojasnila o zadevi naših krajev. imen.

Krčevina (pri Mariboru).

Slovenec označuje posekan log kot »krčevino, krčo, ali krčevje«, v tem slučaju, ako se tam tudi štorovje izkoplje, t. j. »krči.«

Da ima kraj »Krčevina« pri Mariboru ime tega izvora, je razvidno iz srednjeveških oblik imena v raznih ohranjenih listinah. Leta 1300 se naziva »Kartussen«, leta 1377 »in der Kartussen«, 1395 »die Karthues, die Kartusch«, 1489 »in der Chartusch bey Martburg.« Vsa ta imena so zgolj poglobljene oblike »Krčevina« in so Nemci do poloma Avstrije tudi vedno pisali »Kartschovin.« — Da je vidi tudi iz glavnega posla mnihov »kartuzijancev« koje je bilo krčenje in oplodjenje nerodovitne zemlje.

Drugo znamenito ime istega izvora je »Kerč« na Krimu. Heleni so napravili iz te oblike »Chersonesos«, ker črke »č« niso poznali, Lahi pa »Cercchio« (Cerchio).

Ime »Kerč« je že torej okoli 2400 let zgodovinsko zna na naselbina ter je po takem staroslovenska beseda »krč« še starejša. Drugi slovanski narodi jo samo še deloma poznajo in še te ne več v prvotnem pomenu.

Ker je pa dejstvo, da se »krčevine« navadno pri starih mestih in trdnjavah često najdejo, posebno iz vojaškega stališča zanimivo, hočemo v naslednjem pravi pomen teh »krčevin« objasniti in to še posebej pri Mariboru. — Maribor je bil od starih dob sem vedno utrjen. Glavna nevarnost je mestu vselej pretela od severne strani, kajti proti jugu je zasigurala varnost mesta mogočna reka Drava, prehod čez njo zopet mesto kot trdnjava in »tabor« na mestu kjer stoji danes cerkev sv. Magdalene.

Da se pa onemogoči zbiranje sovražnih oddelkov v šumah tik mestnega pomirja, se je moralo vse posekati, kar bi stražam zabranilo potreben pregled okoliša, in tudi izkrciti, da se kraj zopet v kratkem ne zarase. Na gornjem gradu, katero višino so v zadnjem času napačno prekrstili v »na piramidi«, ker sploh ni piramida, na Kalvariji in »a Meljskem hribu« so stale vedno, ali vsaj po letu, straže. — Te so morale imeti razgled proti severu in to je bilo samo mogoče, ako je bila predležeča krajina gola. Najbrž je bil torej ves okraj severno od Maribora na 2—3 km skrčen.

Slične razmere so bile tudi pri Ptuj in Vurbergu. —

Puške nekdanje niso streljale tako daleč, kakor danes, im-puščice še manj; moralo se je torej vsako za obrambo pripravljenost mesto zasigurati pred naglimi, nepričakovanimi napadi.

Znano je tudi, da se pri zgradbi modernih trdnjav pustje v gotovi daljini gozdi kakor naselbini samo pod ti-sano pogodbo, da se za slučaj nevarnosti takoj posekajo, oziroma razdenejo. Leta 1914 je n. pr. v območju trdnjave Przemysl v kratkem izginilo nekaj vasi tako, da je bilo po-zneje težko njihov sled najti, in gozdi so bili vsi požgani.

Vurberg.

G. Kokelj odgovarja na moje nazore o imenu Wurm-berg v »Straži« št. 47, da imena »Vurbek« tam nihče ne pozna in da je to zgolj uradna spakedranka ter da se je ta kraj pred prihodom Nemcev najbrže »Vešica« imenoval, kar pomenja kačo ali zmijo. Navaja tudi letopis Slovenske Maticice iz leta 1870 in misli, da so Nemci »vešico« pravilno preveli v »Wurmberg.«

Jaz ne morem k temu pristati iz naslednjih razlogov: Najstarejša oblika »Wurmberga« je »Wrmberch« (1246). Zakaj bi bili Nemci takrat nemški »Wurm« pisali kot po-polnoma nemški »Wrm« je nerazumljivo. Da bi pa »Vešica« pomenjala kačo ali zmijo, ni, kar jaz vem, nikjer do-gnana in je ta etimologija za imenodajo ravno tako nena-ravna, kakor Wurmberg.

Ako je pa krajevno ime Vešica tam res v rabi — na specialnih mapah ga pogrešamo in ga tudi Schmutz, Ja-nesch in Zahn ne navajajo — potem to menda ni nič dru-gega, kakor nemški »Galgenberg«, kojega najdemo skoro še danes povsod, kjer je bila pri mestih in grajščinah so-d-nija s pravico obsodbe na smrt, kajti tam so imeli ti »ve-sala.«

Hipotez, kako se je obrambno mesto pred dohodom Nemcev nazivalo, je več, treba je samo jih vsestransko po-razjasniti. Najbrž se je imenovala višina z današnjim gra-dom prvotno »Borbreg, Bornibreg« ali pa »Brnbreg«, — kar vse isto pomenja. Tam je bila vsekakor glavna opora za obrambo prebivalcev okoliša v času sile. Da so Nemci (kakor tudi Slovenci) »b« potem prelevili v »v«, w«, temu se n-icuditi, ker staroslovenščina nima črke »b«; pisala se je »v« ali v govoru rabila za »b« kakor »v«. Kako posebno la-stno ime pa ta »Wurmberg« tudi ni, ker sta v istem kraju dva »Wurmberga«, eden od drugega dva km zračne mere oddaljena. Drugi »Wurmberg« nima grada, bil je pa nek-daj gotovo tudi tehnično pripravljen za obrambno svrha.

Kakor pa imamo tam dve višini »Wurmberg«, imamo tudi dva »Deutsch Berg«-a (prvi ima 364, drugi 353 m morske višine). Kdo bi tu mislil na Nemce, je tudi na krivi poti. Ta »Deutsch Berg« je nastal iz »Tujski« ali »Ptujski breg«, ker so Nemci prej za »deutsch« pisali »tuisc«. V istem kraju se ista imena ponavljajo. Imamo tu »Ptuj in Ptujsko goro« in tudi dva »Ptujška brega.« Kar pomenja »ptujski«, se je že na drugem mestu razjasnilo.

Tu imamo tudi veliko občino »Krčevina«, kakor pri Mariboru, Ptuj in drugod. Kaj »krčevina« pri znamenit-nejših obrambnih mestih pomenja, je tudi še v posebnem članku obrazloženo.

Svetoval sem že sicer pred dvema leti v »Straži«, naj bi se uvedlo za »Wurmberg« ime »Borbreg«, kar je jezi-kovno in kulturno zgodovinsko naravno, ali vsiljevati ro-čem tega imena, ker se ta oblika ne da iz nobene nemške ali latinske listine dokazati, slovenskih pa nimamo. Da se ja pa »Wurmberg« (kakor »Deutschberg«) pred dohodom Nemcev tako ali vsaj zelo slično imenoval, o tem pa sko-ro ni dvoma. — V tem kraju je bilo že po naravi mogoče, uspešno zabraniti pohod sovražnika iz Ptuja proti Mari-boru ter obratno, pa tudi prehod čez Dravo, kar hočemo še pozneje dokazati. Kot glavna obrambna mesta sta bila tu oba »Borbrega« in »Ptujška brega«. Optično je okoliša opozorila na nevarnost »Grmada« na 450 m visokem b-e-gu severno od grada, kojega so Nemci nazvali kot »Hohen burger Kogel«, in prehod čez Dravo so zabranili v občini »Wumpach«, slovensko »Vunpoh«. —

Wumbach.

Manje zagonetno kakor »Wurmberg« je ime občine »Wumpach«, slovensko »Vunpoh«, v koji leži »Wrmberg«. Stare listine imajo oblike: Wumpach (1373), Wumpach (1397), Wimpach (1465), Wimpach (1471). Prvotno se je ime najbrž glasilo kot »Bompah« ali »Vompahc«, to je kraj, kjer se je zabranjeval prehod čez Dravo, kajti starosloven-ski in danes še ruski »bom« (tudi »bon«) znači zabranitev pristopa k pristanu, tukaj k prevozu ali brodu (»Hafen-sperre«, in »pah« še danes znači nekako zatvoro (»pah, zapah«, nemško »Riegel«). Poveljnik takega »bom«a (eli »vom«a) so nazivali najbrž kot »Bom«-bege, kajti ta izraz

rine in smehljaj je krožil na njegovih ustnicah, ki je napo-vedoval usodno maščevanje.

»Damasip in Oarses«, je odgovoril Britanec. »Prvi je debel, težek, košatih obrvi, drugi bleđ, temnih lic, suh, — Egiptčan z egiptčanskim prihuljenim licem in s hujsko ko egiptčansko zlobnostjo in krvočnočnostjo!«

»Kje stanujeta?« je vprašal Žid, opasujoč si svoj dol-gi, dvorezni meč.

»Na Flaminjski cesti«, je odgovoril Eska, »visoko go-ri nekje na podstrešju. — Pa tja je gotovo ne bodeta vle-ka. — Sedaj je že na drugi strani ulice v tribunovi hiši.«

In iznova je zastokal od grozote in dušnih bolečin. In tribunova hiša, je izproževal Eleazar in se ob-oroževal, »kakoj je zavarovana? Dobro jo poznam od zu-naj in znan mi je tudi tajni vhod zid v notranji dvor. — Toda koliko posadke ima hiša? Koliko ljudi more zbrati ta tribun ob prvem samljivem kriku?«

»Žal«, je odgovoril Eska, »da bo ravno nocoj Placi-dova hiša zasedena kakor kaka trdnjava! Izbrana četa gla-diatorjev bo večerjala pri tribunu in bo nato napadla ce-sarski dvor ter vrgla cesarja s prestola. Ako najdejo izbor-no pripravljeno večerjo, ne bodo šli iz hiše, pa da si ne bi izdatno postregli, predobro jih poznam —! Tu najsi tudi leži tribun mrtve na svojem divanu! — Mariamna bo žrtev Hipije, Lutorija, Euhenorja in drugih! — Pa če jo ne moremo rešiti, moremo vsaj umreti za njo!«

Vkljub skrajni nevarnosti, ki je pretila njegovi hčerki, so te nepričakovane politične novice vzbudile vso po-zornost Eleazarja, odposlanca judovskega ljudstva. —

Vtrenutku je preudaril njihovo važnost in morebitni vpliv na usodo svoje domovine. Ako zarota uspe, se je smelo šteti Votelija že med mrtve. In mesto tega dobro-dušnega, odjenljivega požeruha, na katerega je imel že precej vpliva, bo dobil opravlja z drzinim, bistroumnim, premišljenim Vespazianom, zakletim sovražnikom judov-

stva, ki ga ne on, ne kdo drug njegovih sorojakov dosedaj še ni mogel prekaniti in tudi ne premagati. Ko se Vespaz-ian odene s škrlatom, je usoda Jeruzalema zapečatenal!

Take misli so se usiljevale preračunajočemu zastop-niku judovstva v Rimu.

Pa siloma je zopet zbral vso svojo pozornost na ne-varnost, ki je grozila trenutno njegovi hiši.

V kratkih besedah je razložil načrt za rešitev svoje hčerke.

»Podstrešje obeh oproščencev mora biti prvi cilj na-šega napada. Ni verjetno, da bi tribun svoj plen že za nocoj naročil v svojo hišo. Preveč jih bo tam zbranih, ute-gnili bi mu pilen kratiti in preprič bi bil poguben za njego-ve načrte. Kalha in jaz, midva pojdeva naravnost na »ta-novanje obeh zlikovcev. Tvoj popis nama bo zadostoval. Ti, Eska, pa pohitiš k tribunovi hiši. Izlaska boš zvedel, ali so Mariamna že pripeljali. Ako da, prideš takoj k nama na Flaminjsko cesto. — Nisem čisto brez prijateljev, tu-di tukaj v Rimu ne, poiskal si bom dva ali tri svojih ljudi v pomoč. — Mladi mož, ti si drzen in pogumen! Dobimo jo iz tribunove hiše in če bi morali podreti njene zidove z golimi rokami! In naj le samo pridem v bližino tem nasil-nežem — tu je njegovo lice zatemnelo in telo se mu je streslo od divje jeze — naj bo onečastjen grob mojega očeta in osramoteno ime moje matere, ako ne pomočim svojih rok prav do laktov v njihovo srčno kri!«

Da je pogumen in zvest — te besede so razpule Eskino navdušenje. Veliko je bilo za Eleazarja, da je tako pohvalno govoril o tujcu, o poganu, — bojeviti, stari voj-ščak se je ogel na lastni razburjenosti in je za trenutek pozabil na svojo podredovano judovsko sebičnost in iz-ključnost.

Tudi Kalha je toplo stisnil roko mlademu junaku.

(Dalje prihodnjic.)

je se na Dravskem polju ohranjen v mnogih rodbinskih imenih, danes navadno kot »Bomberg« pisanih. Če misli občina »Vunpoh«, da odgovarjata imeni »Borberg« in »Bompah« (ali »Vompah«) tamošnji ljudski govoric od nekdanj, kajti iz kulturno-zgodovinskega kakor jezikovnega stališča sta gotovo upravičeni, potem se naj tudi briga za uradno priznanje teh imen.

Drava nudi še danes tukaj ugoden prehod, ter je bilo to menda v starih časih, ko je Drava še tekla ob vznožju »Borberga«, tudi tako. Danes je glavna struga Drave od tam že čez 1 in pol kilometra oddaljena.

Rajhenburg.

»Slov. Narod« od dne 22. t. m. prinaša dopis (brez imena), da je nasvetovano ime »Podgorica« za »Rajhenburg« odveč, ker že ima lepo slovensko ime »Limberca«, slično kakor nazivajo Čehi svoj »Reichenberg« kot »Liberec«. Tudi nemški »Reichenburg« je napačen, ker izgovarjajo ljudje jasno »Reichenberg«. Dopisnik nadaljuje: »Škoda, da se tukajšnje ljudstvo lepemu imenu »Limberca« neče več privaditi, ker vidi v njem — brez vsake potrebe in le v spominu na nekdanje nemške čase — žaljivko. Zato so svojčas po prevratu predlagali, prekrstitev v Brestovec (po potoku »Brestanci«) ali v »Savski grad« (po gradu). Z majhnim pritiskom vlade pa bi se le pomoglo pristnemu imenu »Limberca« do nekdanje veljave in ugleda. Na vsak način se mora iz tega, čisto slovenskega kraja odpraviti nemški naziv.«

Tem nazorom moram odločno oporekati iz naslednjih razlogov. Pri vsaki krajevisni imenodaji naj bo prvi vrsti zgodovina merodajna, ne pa politika ali celo šovinizem. Da so Slovenci tu prvotni prebivalci, o tem ni dvoma, in iz istega razloga tudi ne, da bi ne bil imel ta kraj pred prihodom Nemcev svojega slovenskega imena. Ne vemo pa danes več, katero ime je to bilo. Pri stremljenju, to zvedeti, se pa moramo pred vsem opirati na imena, katera so tu znana ter še manj ali več pridejo v poštev. Jaz mislim, da je tu bil breg, kojega so v dobi, ko še tam ni stal grad, »Gorica« imenovali, merodajen. Ne ve se pa, če že Slovenci niso grada sezidali, da, mi čutimo to kot dejstvo; v tem slučaju so menda nazivali grad kot »Rajgrad«, kakor na primer »Rajhgrad« na Moravskem, in je iz slov. »raj« nastal še le pri Nemcih »Reichburg, Reichenburg«. »Raj« pomenja, kakor sem že pri članku »Raj« v krajevisnem slovarju (»Etymologisches Ortsnamen-Lexikon«) dokazal, granico ali kraj ob granici. Če se pa res tudi rabi ime »Limberca«, ali se je sploh kedaj rabilo, kajti zgodovinsko je saj meni neznan, čeravno poznam menda vso glavno slovstvo te smeri, potem bi pa vsakega priporočal to ime, pa v obliki »Limvar«, to je »var« (grad) na »limu« (granica), ali pa »Limbar«, uvesti, ker je v staroslovenščini v obče »b« in »v« istega pomena, in ta oblika slovenskemu ljudskemu govoru bolj ugaja. Oblike »Limberca« bi pa odločno odklonil, ker preveč spominja na »Lemberce, Lemberžane«, zato se ga ljudstvo tudi instinktivno brani, da ne bo potem služilo javnosti v posmeh.

Izvolitev imena »Limbar« (saj imamo tudi »Limbarsko gor«) je pa tudi drugače opravičeno. Na gorici je bil »Rajgrad«, pod gorico je pa tudi stal grad »Sperrenberg« kojega navajajo listine iz leta 1300, 1342, 1355 itd., in ta etimologija tega imena sama pravi, da se je tu granica, bodisi to potem cesta ali prehod čez Savo, zatvorila ali zavezila. Saj je tudi on čuden dogodek precej znan, da sta tu dva sovražna si brata eden drugega ustrelila, in sicer vsaki iz okna svojega gradu. Bilo je torej ravno na tem mestu zelo preskrbljeno za to, da se čez gorovje, po dolini kakor tudi ob Savi zabrani sovražniku daljši pot, ter so se pomaknili brambovci, ako se v doljnem gradu niso mogli dalje držati, v gornji grad, in obratno.

Imena »Brestovec« (po potoku »Brestanca« bi se moralo reči »Brestanec«) in »Savski grad« ne pridejo v resen poštev, ker prvo ime ne označuje staroslovenskih obrambnih priprav na tem mestu, in drugo vodi k pomotam, ker je blizu tudi grad »Savenstein« torej za Slovenca zopet »Savski grad«.

Občina ima torej troje zgodovinsko dovolj utemeljenih imen na razpolago, in sicer »Podgorica« »Rajgrad« ali »Limbar« oziroma »Limvar«.

Pomota je pa, če dopisnik trdi, da je nemška oblika »Reichenburg« napačna, ker pravijo ljudje baje »Reichenberg«. — Razveseljivo je, da moramo tukaj ugotoviti, kako zanimanje je nastalo za naša krajevisna imena in kako potrebno je, da javnost pri tem sodeluje, ker več ljudi več ve, kajti raziskovalec imen te vrste ne more poznati vseh lokalnih inačic; te so samo onemu znane, kateri je dolgo let tam bival, ter se je za to tudi zanimal.

Opozoriti pa moram pri tej priložnosti naše znanstvenike tudi na to, da se zabeležijo vsi, pri tej priliki na novo vzbujeni, drugače že pa pozabljeni staroslovenski izrazi, kajti v političnih časopisih se take reči brzo čitajo in istotako brzo pozabijo, in znanstvenih listov te stroke pa danes žalibog nimamo. Upajmo pa, da dobimo enkrat svojo politično samostojnost, in potem bo tudi mogoče ustanoviti za negovanje staroslovenščine že davno zaželeno »Staroslovensko akademijo«, brez katere itak ni mogoče uspešno nadaljevati primerjajočega jezikoslovstva.

Tezno.

Gospod župnik Karba opozarja, da »Tezno« ni neposredno v zvezi s »stezo«, nego da znači »ogon«. Pri čitanju »Zakona Poljičke republike«, koji je bil okoli leta 1440 napisan, sem pa našel pravi pomen te besede. Tam stoji pri kapitulu »od popaše«: »I ovoj je zakon, da se ne ima puščati živina po tujih težih, gdi more ščetu (škodati) učiniti«. — »Teze« označijo obdelano zemljo sploh, nasproti neobdelani, to je, pašniku (popaša). Naši stari slovenski pisatelji še to besedo rabijo, koja se pa zove v edini »teg«. K »tezi« so pripadali tudi vinogradi. — Stari Mariboržani so torej že pred prihodom Nemcev imenovali kraj na desnem bregu Drave, kjer so imeli svoja polja »teze«, kot »Tezno«. — S tem je menda zadeva tega imena za vselej dognana in razjasnena.

Rogatec.

Mojo prvo razlago o nastanku imena »Rogatec« moram deloma popolniti. »Rog« pomenja v slovenščini tudi granico, tik pri Rogatcu pa gre slovensko hrvaška meja. Čehi rabijo »rohač« za mejnik, Rusi imenujejo mitnico kot »rogatka«. Ker stoji Donačka gora tik »roga«, so jo imenovali tudi »Rogačka gora«, in to še tem bolj, ker je njeni vrh podoben rogu. Naša imena »na Rožu, Rožna dolina, Rožek« itd. značijo torej, da je šla tam kaka stara občinska, okrajna ali še važnejša granica. — Nemojte tega imena niso ponemčili, ker menda niso etimologije dognali. Eschenbach piše leta 1200 vedno »Rohas« v svojem »Parcivalu«.

Dražbeni oklic.

Na podlagi sklepa okrajnega sodišča v Mariboru z dne 11. aprila 1922 N c VI 824/22 bo 5. maja 1922 prostovoljna sodna dražba posestva vl. št. 248 kat. obč. Sv. Magdalena, obstoječega iz stavbene parcele št. 253 s hišo št. 7 v Stritarjevi ulici in dvoriščem v izmeri 605 m² in vrta parcele št. 473/13v izmeri 294 m².

Dražba se vrši v pisarni podpisane sodnega poverjenika v Mariboru, Marijina ulica št. 12, ob 9. uri dopoldne.

Izključna cena znaša 400.000 K, pod to ceno se ne prodaja.

Vsak ponudnik mora založiti pred začetkom dražbe v roki sodnega poverjenika varščino v znesku 40.000 K v gotovini ali v vložnih knjižicah varnega domačega hranilnega zavoda.

Prodajalca imata pravico, tekom treh dni po dodelitvi domika pri sodišču izjaviti, da prodaje ne skleneta.

Dražbeni pogoji, zemljiškoknjižni izpisek in katastralni podatki so na vpogled v pisarni sodnega poverjenika.

Maribor, dne 24. aprila 1922.

178

Mihael Korber, notar kot sodni poverjenik.

STAVBENO PODJETJE

ACCETTO IN DRUGOVI

DRUŽBA Z O. Z.

MARIBOR

vogel: Frančiškanske in Wildenrainerjeve ulice.

Se priporoča. Cene zmerne. Postrežba točna in solidna. 9-12 131

Širite „Stražo“!

Vinotoč, podvejo pri Jeriču, Lajtersberg 171 odprt. 1-3

Žepne ure precizijske in stenske popravila najsolidnejše tvrdka R. Bizjak, Maribor, Gosposka ulica št. 16. 34-30

VRVI

za zvonove, poljubna dolžina in debelost, kilogram po 90 K se naročijo pri Alojziju Gnušek, trgovec, Maribor, Glavni trg 6. 189 6

POZORI!

Lincerplavotisk 1 m K 74, šifon 1 m K 68 do K 84, pepita 100 cm širok 1 m K 120, srajce gladke in pisane od K 140 do K 220, hlače vina 128 cm širok 1 m K 180, žičnate žimnice, velikost po meri po K 480 do K 700, vrvi za perilo 15, 20, 25, 30, 40 in 50 m dolge. Vrvi za seno, splave, kleti, zvonove vsake debelosti in dolžosti. Nogavice za moške, ženske in otroke. Glavni in žepni robci, molinos platno, modro platno, predpasnike, moške cajg-hlače, obleke za otroke, posteljne slamnjače, glavnike, krtače, biks, krema, milo za roke, britve, žepne nože, plahte imregnirane za vozove, matilnice in konje v vsaki velikosti po 1 m K 100, panamaštof beli 180 cm širok 1 m K 260 — i. t. d. vse po najnižjih cenah v trgovini

ALOJZIJ GNIŠEK

Maribor, Glavni trg 6. 110

Projekte kakor tudi izvršitev

vodnih naprav

za izkoriščanje vodnih sil

po najmodernejših principih na podlagi 25 letnih izkušenj v predmetni stroki

„Slograd“

slovenska gradbena in industrijska d. d.

LJUBLJANA

tehnična pisarna v fovarni Keržič. Sp. Šiška
Telefon interurban št. 180.

Na drobno TRGOVINA Na debelo

emajlove, steklene, porcelanaste in majolične posode se priporoča cenj. občinstvu

Albert Vicel, Maribor, Glavni trg 5.

Dežne plašče

Klobuke 95
perilo

čevlje

dokolenice (gamaše), obleke, dežnike, palice, tržne torbice, potovalne košare, ročne torbice, motvoz (špaga) nudi v veliki izbiri po solidni ceni

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

PREDNAZNANILLO!

VELIKA PRODAJA

se vrši radi prezidave in povečanja trgovine pri tvrdki Franc Mastek, Maribor, Glavni trg 16.

Prodajalo se bo do 30 % pod faktično ceno vsakovrstno sukno, platno in sploh vse manufakturno in modno blago. — Vsak naj si ogleda od 1. maja dalje na novo ocenjeno blago v izložbah in trgovini ter se bo tako sam najbolje prepričal. — Ne odlašajte niti dneva dokler je še bogata izbira.

Velika prodaja traja samo od 1. do 22. maja in sicer od 9. do 12. ure dop. in od 2. do 5. popoldne. Se priporoča

FRANC MASTEK, manufakturna in modna trgovina, Maribor, Glavni trg 16.